

O B Ě Ž N Í K č. 64Spolupracovat ano - ale s kým ?

P. Tigrid usiluje již delší dobu o to, aby udělal z Pelikána a Mlynáře "demokraty", s nimiž by mohla ostatní část exilu usednout s dobrými pocity k jednomu stolu. S tímto snažením se můžeme ovšem jen těžko ztotožnit, i když je chápeme: p. Tigrid to má ve své pracovní náplni, za kterou je příslušnými místy také náležitě honorován a jedná tedy především ve svém osobním zájmu.

Velmi však pochybujeme, že aktivně vystupující exil může tuto nabídku přijmout a podat si ruce s lidmi, kteří za tak tragických okolností zasáhli do osudu nás všech.

Vůbec nejde o to, že by Pelikán, Mlynář a další neměli pomáhat při likvidaci dnešního režimu v Praze. Jim konec konců, chtějí-li se uživit, nic jiného nezbyvá. Pro nás je však nepřijatelné, aby právě tito pánové byli zatahováni do řad demokratické koalice, která se na jednáních ve Frankenu a jinde - i pod vlivem Tigrida - postupně vytváří. S takovým "snažením" v žádném případě nesouhlasíme a pochybujeme, že by p. Tigrid nám mohl dát rozumné vysvětlení k tomu, co může účast těchto "demokratů" na politickém dění v exilu nebo později dokonce ve svobodné vlasti ospravedlnit. Snad jejich komunistická minulost? Nebo současné úsilí vyšplhat se - tentokrát pod záminkou boje proti komunismu - opět "nahoru"? Bylo by přece naivní si myslet, že tyto pány někdy zajímal osud "obyčejného člověka" v Československu a dnes situace "obyčejných exilových pracovníků" na Západě. Nad tyto starosti byli vždy povzneseni.

Ještě jsme nezapomněli, že když se v r. 1979 snažil Čs. poradní sbor v západní Evropě vytvořit u příležitosti vzpomínkového večera na J. Palacha ve Vídni sdružení, které by pomáhalo z prostředků, jež měl Poradní sbor k dispozici, chartistům doma i v zahraničí, Mlynář se odmítl této akce vůbec zúčastnit a zdůvodňoval to tím, že s Poradním sborem může být ve styku snad Pachman, ale ne on se svým postavením v exilu a s problémy, které musí řešit. Podrobnosti pochopitelně nesdělil, ale pravdou je, že zatímco Chartisté a další příslušníci exilu jsou často ve velmi nezáviděníhodné situaci, do níž se i jeho "přičiněním" dostali, "socialista" Mlynář má dnes opět statistické příjmy.

Z Renner Institutu dostává sice jen 5.000,- šilinků měsíčně, ale má tím zajištěno své penzijní pojištění. Hlavní příjmy má pak z projektu "pražského jara", kde si z prostředků SPD sám "vyúčtovává "

10.000,- DM ročně, za scénář k filmu "Mráz přichází z Kremlu", za nějž dostal 60.000,- marek, za své hostování na universitě v Brémách, které mu vynáší 6.000,- DM měsíčně a příjmy má pochopitelně i za knihy a studie, které píše. A protože i to je u něho málo, "vyběhal" si u SPO přidělení dalšího "studijního" úkolu, za který mu "dobročinný" fond jedné vídeňské banky zaplatí jen v tomto roce na 200.000,- šilinků. Jinak tomu není ani s Pelikánem. I on si dokázal mimo příjmů za své knihy, za práci na Listech a za různá vystoupení získat statisícové částky od socialistických stran západní Evropy, z různých fondů a jiných zdrojů. O platu 6.500,- dolarů měsíčně, který má včetně diet, cestovného a dalších hrazených výdajů ve funkci poslance Evropského parlamentu, se mu ovšem v minulosti ani nezdálo. Dnes také o styk s "normálním" exilem nebo s "revoluční" mládeží, kterou na Západě ještě před několika lety vyhledával, nemá samozřejmě zájem. A podobně je na tom i Müller, který vedle svého profesorského platu si nahání do vlastní kapsy i část subvencí, které dostává na svůj Index, stejně je tomu i s Hejzlarem, který v soukromých rozhovorech stále ještě blouzní o založení KSČ v exilu a s dalšími výtečníky, z nichž by bylo hříchem vynechat Pavku Kohouta, kdysi nadšeného opěvovatele "strany". Nemá cenu se vracet k jeho miliónářské minulosti a ani se už nepozastavíme nad tím, že i dnes si může dovolit investovat do svého přepychového bytu ve Vídni několik set tisíc šilinků. Zarazil nás však článek v rakouském časopisu PROFIL /č.49 z 1.12.1980/, v němž řada čtenářů přenáší svůj odpor k takovým typům, jako je Kohout a Landovský, na celý exil. A to je zlé.

Přimlouváme se proto za to, aby především na ně se obracel prof. Janouch, když shání finanční prostředky pro svou Nadaci na pomoc odpůrcům režimu v Československu. Jenomže v těchto případech jako by všechna iniciativa z našich "hrdinů" vymizela. Jejich "ochota" jde dokonce tak daleko, že když v minulém roce přijel na Západ I. Kyncl, půjčil mu Kohout k odvozu do NSR po dlouhém zdráhání svůj vůz /s nímž měl Kyncl na hranici nemalé potíže, neboť vůz má stále čs. poznávací značku, aby majitel nemusel platit daně/ a nechal ho běhat s 50,- DM po Evropě. Nedivíme se ani rozhořčení Pachmana, který na rozdíl od "socialistického milionáře" považoval za svou povinnost poskytnout Kynclovi finanční pomoc. Z tohoto pohledu proto ani nepřekvapuje, že na poslední chvíli "utekl" z tábora "socialistů" Lederer a ke zděšení Pelikána přešel k Pachmanovi. Asi věděl proč.

Stejně tak však i my máme své představy o přátelích, s nimiž chceme spolupracovat. Nechtě se proto p. Tigrid nediví, že k zatahování bývalých komunistů do demokraticky smýšlejícího exilu nebudeme mlčky přihlížet.

O B Ě Ž N Í K č. 65
=====Aby bylo jasno.

Z více míst jsme našimi přáteli upozorňováni, že bychom měli zaujmout stanovisko k nařčení, které se objevilo v některých exilových tiskovinách - že jsme nástroj Prahy nebo dokonce její prodloužená ruka na Západě.

Nepřekvapuje nás to. Je to známá a oblíbená metoda, kterou používal blahé paměti již p. Pejskar: místo aby reagoval na obsah článku, soustředil se na hlasité tvrzení, že Nový proud vydávají agenti pražského režimu. A domníval se ve své duševní prostotě, že čím hlasitěji bude tuto lež opakovat, tím více se zapomene na fakta, o nichž jsme psali.

Jenomže pravdě nikdo daleko neuteče. Nový proud totiž není prvním listem, který je takto zákeřně napadán. Není tomu tak dávno, kdy tzv. "Protikomunistický odboj pěti nul" byl také vědomě osočován tvrzením, že jeho autoři sedí v Praze. Nakonec se před celým světem jen čirou náhodou ukázalo, že tomu bylo úplně jinak. Že členové této skupiny opravdu žijí v západní Evropě a že jen zcela nedemokratické manýry některých složek našeho exilu jim bránily v tom, aby vystoupili otevřeně na veřejnost.

Ne jinak je tomu i s námi. V situaci, v níž jsou Pelikán s Mlynářem vyhlášovani za "demokraty", nebude nikdo hlásat veřejně skutečnou pravdu, i kdyby byla sebepravdivější, nechce-li skončit jako Jan Hus nebo G. Bruno. Fakta, která jsme zveřejnili, ještě nikdo nevyvrátil. Nezapomněli jsme na intervence, které u policejních úřadů prováděli Pejskar, Pachman a Brada, aby své politické odpůrce z "pěti nul" zničili nejen politicky, ale i existenčně. Takové jednání zůstane navždy temnou skvrnou našeho exilu. Je pochopitelné, že nemáme chuť vystavit se na "odstřel" podobným obhájcům "demokracie".

Jsme si přitom vědomi toho, že to naši redakční práci nijak neulehčuje. Jestliže Národní politika z prosince 1980 odsoudí v článku J. Ryby arogantní vystupování a stále ještě uplatňované "tajemnické" způsoby p. Mlynáře, jestliže Nové obzory ve svém 64. čísle ostře napadají J. Pelikána za jeho pronásledování čs. inteligence v 50. letech, je to přijímáno s všeobecným souhlasem a zadostiučiněním.

Jestliže však Nový proud uveřejní fakta o Mlynářově současné činnosti, začnou jisté kruhy v exilu hystericky vykřikovat, že "v pozadí je ruka Prahy". Jaká je v tom logika? Každý se přece může sám přesvědčit, jak byl např. přijat p. Mlynář brémскими studenty, jimž má přednášet o "opravdu demokratickém socialismu". Studenti totiž nebyli ochotni poslouchat jeho "spasitelské" kázání s takovou trpělivostí, jako tomu bylo v případě shromáždění, o němž píše p. Ryba. Prostě se neshodli. Mlynář již a priori

pohlížel na studenty jako na trockisty a radikály, přičemž zcela zapomenul na to, že i on kdysi v marxistickém zanícení udal vlastního tátu. A studenti na brémské universitě ho naopak považují za zrádce a renegáta. Z toho tedy vyplývají dnešní Mlynářovy úvahy ukončit co nejrychleji své působení v Brémách a najít si nějaké jiné, méně konfliktní a ještě lépe placené zaměstnání. Tomuto cíli je také podřízeno jeho chování.

Netají se tím, že o styk s většinou exilových pracovníků nemá zájem. Co mu také může dát styk s Pachmanem, kterého nazývá "politickým hochštaplerem", co by mohl očekávat od Kusého, o němž s oblibou říká "ten a sv. Václav nás nezachrání". Výhrady má k Lužovi, který je podle něho "náfuka", neuznává představitele RSC, neboť ani oni nepovažovali za únosné ho vzít mezi sebe. Ještě horší mínění má o ostatních "amatérech", jak o nich on - velikán dějin - když se napije hovoří.

Váží si naopak styku s Tigridem a je nucen respektovat Pelikána, jemuž by ovšem byl ochoten kdykoliv podrazit nohy, kdyby mu to pomohlo k obsazení první příčky ve skupině Listy. S velkou horlivostí si zajistil schůzku s Löblem při jeho loňské návštěvě v Evropě a protože oba začínali svou kariéru "v rodné straně", vůbec přitom Mlynářovi nevadilo, že Löbl je dnes na zcela jiné koleji. Hlavně že mu slíbil zprostředkovat při vhodné příležitosti schůzku s Romanem, který je sice předsedou separatistů, ale také milionářem. A tam, kde jsou peníze, tam bylo vždy pole působnosti pro "socialistu" Mlynáře.

Ze stejného důvodu se Mlynář zúčastňuje setkání exilu ve Frankenu, jehož organizaci zajišťuje Opus Bonum. Na první pohled je to těžko vysvětlitelné, neboť Pelikán se těmto setkáním vyhýbá jako čert kříži a v minulosti došlo mezi oběma "socialisty" k ostrému rozporu právě ve vztahu k Sudeťákům. I zde je však vysvětlení snadné. Pelikán je zaopatřen a nepotřebuje se tedy podbízet. Mlynář naopak doufá, že by si mohl za pomoci vlivných katolických kruhů v NSR vytvořit podmínky pro zajištění trvalé existence. Je mu jedno, bude-li si hrát na "politického činitele" za peníze SPD nebo CSU. O křesťanské ideály přece zájem nemá a o jeho vztahu k pracovníkům exilu, z nichž některé potkává i ve Frankenu, jsme se již zmínili. Buďme však tolerantní, vždyť ani Lederer nezaváhal ...

Jinými slovy - chceme našimi zkušenostmi potvrdit jen to, o čem píší i jiní autoři na stránkách různých exilových tiskovin: že takoví lidé jako je Mlynář a spol., do exilové politiky prostě nepatří. A jestli někdo myslí, že zde tlumočíme názor Prahy, nechť si přečte pro-sincovou Národní politiku.

O B Ě Ž N Í K č. 66I domov je stejného názoru.

Na stránkách exilového tisku se stále častěji objevují odmítavé hlasy k činnosti bývalých komunistických prominentů, Pelikána, Mlynáře, Kohouta a dalších, kteří po krachu svých ambicí v Československu se opět snaží o uchvácení vedoucích pozic - tentokrát v exilu. Hrají si přitom na napravené "demokraty", na představitele domácí opozice a nevím, na co ještě.

Od četných funkcionářů i organizací našeho exilu již dostali po zásluze nejednou pádnou odpověď. Nyní vyjádřil své stanovisko i představitel domácí opozice, jeden ze zakladatelů VONSu, P. Uhl, v knize, která vyšla nedávno pod názvem "Uvězněný socialismus" /Le socialisme emprisonné/ v Paříži. S politickými názory P. Uhla pochopitelně nesouhlasíme. Je však zajímavé si všimnout závěrů, ke kterým tento aktivní a toho času vězněný odpůrce pražského režimu při hodnocení Mlynáře a dalších bývalých "velikánů" dochází.

Na str. 39 uvedené knihy odpovídá Uhl na otázku "proč reformní komunisté organizovali své přívržence tak pozdě" takto:

"Musíš pochopit, že v roce 1968 jsme měli za sebou téměř 25 let stalinismu. Pro Hůbla, Hájka, Mlynáře a ostatní ex-byrokraty představovalo těch 600.000 vyloučených členů pouze objektivní "masu". Tito lidé nebyli považováni za politické subjekty. Byli to sice stoupci demokratického procesu, ale organizovat je - o tom nikdy bývalí vedoucí činitelé ani neuvažovali. Neměli totiž žádný vztah k demokracii, k diskusi atd. Myšlenka, že by ústřední výbor měl přijímat svá rozhodnutí teprve poté, když problém byl projednán a prodiskutován v masách, jim byla cizí".

Podle přesvědčení Uhla tedy žádný vztah k demokracii neměli. Co z nich však udělalo dnešní zapálené "demokraty"? Snad svědomí? Nebo pocity viny? Ne, na str. 40 vysvětluje Uhl jejich "obrácení" velmi prostě:

"Ti kteří byli ve vrcholných funkcích nebo v aparátu, neklesli pouze o jeden nebo dva stupínky, ale spadli úplně dolů. Šli pracovat a to je "radikalizovalo". Nyní říkají: "Jsme týráni", ale takovým způsobem jsou týráni všichni, kdož pracují. Všichni pracující žijí v podmínkách, do nichž se nyní dostali i někteří

jejich bývalí vůdcové. Pro ně je to otázka teprve deseti let, ale co říci o křesťansky smýšlejících lidech, kteří byli vyhnáni z universit v roce 1948 a kteří musí žít jako dělníci již více než 30 let".

Myšlenky, které Uhl vyslovil, není možno nechat bez povšimnutí. Je třeba si především uvědomit, že zatím co Uhl, Havel, Šabata a další jsou věznění a tisíce jiných je za svůj boj nespravedlivě diskriminováno, tito pánové se snaží namluvit exilu i západnímu veřejnému mínění, že oni jsou privilegovanými mluvčími domácí opozice, že za nimi stojí rozhodující většina všeho čs. lidu. Jenomže tak tomu přece není! Právě kniha P. Uhla - svými ostrými útoky proti bývalým "byrokratům u moci" - jasně ukazuje, že i levicové síly ve vlasti se od těchto pánů distancují - a to ani nemluvíme o stoupencích křesťansko-demokratických ideálů nebo o mládeži, jimž je politické žonglérství novopečených "demokratů" zcela cizí. Nelze se pak divit, že ani my k nim nemáme důvěru, zejména když si připomeneme, že jsou schopni mluvit jinak s námi a jinak se svými marxistickými přáteli. O jejich konjunkturálních postojích svědčí nejlépe článek, který uveřejnil v západoněmeckém časopise "Das neue China"/č.3-1980/ J.Pelikán na téma "demokrati-zační tendence v ČLR":

"Existuje ještě další důležitý moment - že totiž po smrti Mao Zedonga a Zhou Enlaie zde chybí velká morální autorita, což vede k tomu, že někteří lidé v Číně říkají, že v této situaci si nemůžeme demokratizaci dovolit. Tento proces musíme shora velmi dobře řídit a kontrolovat. A já musím říci - prohlašuje Pelikán doslovně - že s tímto názorem souhlasím. Tento demokratizační proces musí být postupný a musí stát pod kontrolou strany a státního vedení". A jsme opět v Pražském jaru, které také mělo zdemokratizovat naši společnost za vedení a dozoru strany. Jenomže to bylo v roce 1968 a Pelikánovy názory, uveřejněné v časopise "Das neue China" jsou z loňského roku.

Změnilo se tedy něco? Určitě ne oni, i když jsou schopni v zájmu své kariéry dělat politické přemety, které jim může i Pachman závidět. Změnili se však naši lidé, doma i v exilu: neztratili paměť a nepřipustí, aby Pelikáni a Mlynářové ještě někdy rozhodovali o jejich osudu.

O B Ě Ž N Í K č. 69Spolupráce se sudetskými Němci opět na pořadu dne.

Na stránkách Nového proudu jsme již několikrát poukazovali na neblahou hru, k níž se propůjčuje ve vztahu k sudetským Němcům jistá část čs. exilu. V tomto čísle se chceme zmínit o dubnovém valném shromáždění Pachmanovy Společnosti - ne proto, že by to byla událost tak významná, ale proto, že dokumentuje mravní úroveň tohoto podniku, i "zásadovost" jeho členů.

Valné shromáždění se konalo v dubnu t.r. za přítomnosti poslanců Bechera a Huyna, kteří se také snažili ovlivnit přítomné, aby volili "jejich člověka", t.j. Pachmana. K jejich zklamání však většinou jednoho hlasu zvítězila předsedkyně Čs. poradního sboru dr. Benešová. A teď to začalo. Becher a Huyn se netajili svým rozčarováním a obavou o další osud Společnosti. Německý předseda Ulrich a další členové vedení se vzdali funkcí, do nichž byli navrhováni. Za všeobecné vřavy, za níž někteří z přítomných volali na Pachmana, aby už "konečně držel hubu", zatímco Pachman vykřikoval, že "Německo je jeho vlastí a že všichni máme povinnosti vůči Němcům", opustili stoupenci dr. Benešové jednací místnost. V nepospatelném chaosu se zvláště vyjímal hlas Pachmanův, který veřejně vyčítal bývalému nejbližšímu spolupracovníkovi a nyní stoupenci dr. Benešové, ing. Bradovi, že zajistil svému synovi německé občanství až po dosažení 28 let, aby synáček nemusel do armády ...

Nakonec se po krátké poradě Benešová, Brada a jejich přátelé do sálu vrátili a Benešová ohlásila, že se funkce českého předsedy Společnosti vzdává ve prospěch Pachmana. Pro změnu však Pachman zase odmítl tuto funkci přijmout. Po delším dohadování byla situace zachráněna tím, že volby budou odloženy na valné zasedání, již třetí /!/, které se má uskutečnit na podzim t.r. a že do té doby zůstane Pachman ve své funkci. K dokreslení celkové atmosféry je možno ještě uvést, že v dalším programu vystoupil i prof. Löw, člen Společnosti, který hovořil o svém nedávném pobytu v Československu, odkud byl vyhoštěn "jen" za obhajobu a šíření nacistické literatury ...

Je to prostě tragikomedie, která by nestála za povšimnutí, kdyby se nás ovšem někteří exiloví pracovníci pod vedením Tigrida, Mlynáře, Loewyho a dalších, nesnažili do těchto vod zatáhnout.

V těchto otázkách však nemůžeme ustupovat: což opravdu někdo věří tomu, že Československo je možno osvobodit ve spolupráci se sudeťáky, s přítelem Pelikána O. Habsburgem, nebo se skupinou separatistů? Myslíme, že je již načase, abychom právě v politice respektovali určité mravní zásady, kterých se tolikráte prezident Masaryk dovolával. Prozatím o nich podle potřeby jen mluvíme. Situace však vypadá tak, že opravdu aktivním jádrem exilu se stává skupinka lidí, kteří pod rouškou ochrany kulturních hodnot nebo jinou záminkou, mají přivést český exil za peníze sudetských Němců - viz několik setkání ve Franken - tam, kam se to nepodařilo Pachmanovi ani jeho SS. Také skutečnost, že činnost sociálních demokratů a jejich "Právo lidu" může zajistit jen finanční podpora Landsmannschaftů, jak o tom bylo otevřeně diskutováno na loňské schůzi UVV této strany v Curychu, jen potvrzuje hluboký úpadek, do něhož jsme se dostali.

Ještě před časem se proti tomuto stavu ozvaly hlasy z řad RSČ, z některých politických stran, vystoupila tzv. Mafie. Dnes mlčí i Jonášovy VSL. Souhlasí? Ne, víme, že ne, ale v nedemokratickém ovzduší, vytvářeném finančně silnými jednotlivci nebo skupinami, jim asi nic jiného nezbyvá. Stačí jen připomenout, že za 4 denní pobyt ve Franken zaplatili účastníci, včetně cestovného, stravy a ubytování, jen 200,- DM. Rozdíl v nákladech byl hrazen z prostředků, které obstarali sudeťáci ...

Je však možno se podívat také z jiného aspektu na kandidaturu dr. Benešové do funkce předsedy SS. Svůj nesouhlas s Pachmanovou kandidátkou zdůvodnila Benešová tím, že zatímco ona byla již v roce 1948 odsouzena v Československu k 25 letům vězení, Pachman využíval všech výhod člena strany a i dnes by chtěl oběti komunistického režimu komandovat. Tato mentalita není u Pachmana ničím vyjimečným. Připomeňme si jen článek J. Ryby, který otiskla pro-sincová Národní politika a v němž je kritizováno arogantní chování a stále ještě uplatňované "tajemnické" způsoby p. Mlynáře. To je přece stejný "případ" - s tím rozdílem, že jeho "přemet" stačil pouze na dosažení "demokratického socialismu". Ale i on jezdí pilně do Frankenu, je odpůrcem odsunu, shání styky mezi katolíky,

sudeťáky, SI i čínskými komunisty - prostě všude, kde jsou peníze.

Co mu také zbývá? Penzijní pojištění dosud nemá a proto hledá příjmy nejen z evropských, ale i amerických zdrojů a vůbec si s tím - na rozdíl od Hejzlara, který stále myslí na svou "KSC v exilu" a věří, že americké peníze se Listům vyhýbají - neláme hlavu. Problém mu dělají události v Polsku, kde masové opoziční hnutí odhalilo nicotnost původní Charty, která teprve po eliminování některých politických ztroskotanců, jako byl on sám, má předpoklad stát se opravdu hnutím všeho čs. lidu. Starosti mu dělají i jeho styky na SI a SPD, neboť i zde se neradi dovídají o tom, jaké má on, "tajemník" představy o východní politice, co by on ve vedení SI udělal atd. Proto se znovu chystá do ČLR, aby pomohl - za dost peněz - "demokratizovat" tamní režim a přenést asi jejich zkušenosti k nám do Evropy. Mimo to musí vyhovět i Pelikánovi, který by se ho alespoň na několik měsíců rád zbavil. Mlynářovy ambice dnes totiž nejsou menší než v minulosti a jeho narážky na to, jak diletantsky organizují Tigrid a Pelikán dopravu exilových tiskovin do Československa, jakou mají odpovědnost nejen za vězněné lidi, ale i za rozbití rozvíjejícího se opozičního hnutí, nejsou jistě náhodné. Ale to si musí vyřídit páni "socialisti" mezi sebou.

V závěru bychom se chtěli vrátit ke své úvodní myšlence. Říká se, že ve Svobodné Evropě jsou setkání ve Franken označována za "ABB" - t.j. aktiv bývalých bolševiků. Je to snad vtipné, ale rozhodně to nepostihuje skutečnost. Je spíše třeba si položit otázku, proč jsou sudeťáci na financování Frankenů a Pachmanovy Společnosti tak zainteresováni? Proč dnes, kdy se všude šetří, jsou tyto kruhy ochotny podporovat "sjednocování" čs. exilu? Proč tak společensky postavení poslanci jako Becher a Huyn se propůjčují k asistování ve frašce, která se v Pachmanově SS odehrává?

To jsou základní otázky, které sice může nechat bez povšimnutí p. Mlynář, ale na které by poctiví lidé v exilu měli hledat - po zkušenostech z 1. republiky - odpověď. Škoda, že p. Tigridová nemá v úmyslu vyhlásit anketu na toto téma.

Ke spolupráci s bývalými komunisty

Londýnské Listy otiskly ve svém červencovém čísle prohlášení výboru Sdružení bývalých čs. politických vězňů, v němž tato organizace zaujímá negativní stanovisko ke spolupráci bývalých komunistů s demokraticky smýšlejícími příslušníky exilu. Netajíme své uspokojení nad obsahem tohoto memoranda, neboť plně vyjadřuje názory, které i my od začátku našeho působení zastáváme.

Vždy jsme považovali za nemorální, když do činnosti čs. exilu byli p. TIGRIDem, dr. SKALICKÝm a dalšími představiteli demokratických složek zatahováni bývalí komunisté typu PELIKÁNa, MLYNÁŘe a jim podobní, na jejichž politické "přemety" jsme nejednou na stránkách tohoto buletinu poukazovali. Po uveřejnění memoranda by mělo být konečně jasné, že nemůžeme přece spolupracovat s někým, kdo ještě nedávno nám pomáhal "do hrobu", jen proto, že tento člověk se nepohodl se svými kumpány a oni ho vyhodili. V exilu je přece široký prostor pro práci v opravdu demokratických organizacích, jakými jsou Rada svobodného Československa, Naardenské hnutí, Čs. sociální demokracie a další politické strany, které - budeme-li jim věnovat tu pozornost, jaká je věnována některými činiteli bývalým komunistům - budou bezpochyby plnit své poslání.

Zároveň doufáme, že prohlášení Sdružení bývalých čs. politických vězňů, otištěné v Londýnských listech, nebude MLYNÁŘi a PELIKÁNy zase označeno za zásah "prodloužené ruky Prahy" jako tomu bylo již několikrát v našem případě.

Zamysleme se však nad tím, jaké důvody vedou k zatahování PELIKÁNa a spol. do činnosti čs. exilu? Že oba pracují proti pražskému režimu, bereme na vědomí a rozhodně jim v tom nemíníme bránit. Že však mají být v exilu zařazeni spolu se skutečnými demokraty do jednoho tábora, proti tomu budeme vždy protestovat! Víme přece, a i v Nových proudech jsme na to upozorňovali, kolikrát již měnili - v zájmu své kariéry - politické přesvědčení: byli ortodoxními komunisty, pak reformními komunisty, eurokomunisty a dnes - protože to vynáší - se vydávají za demokratické socialisty. A mohli bychom se odvolat na svědky ve Vídni, před nimiž J. Mlynář prohlásil, že je "pro jiný model socialismu, ale nespecifikovaný". O podrobnostech raději pomlčel. A o tom, jak p. PELIKÁN obhajuje "demokratizaci" za dozoru komunistické strany v Číně, jsme již své čtenáře informovali.

Poukázat by se také dalo na jejich bezohlednost, s jakou se hrnuli - po neslavném zakončení své kariéry ve vlasti - do vedoucích a dobře honorovaných funkcí na Západě. Doma ani v exilu se ještě nezapomenulo na cynické jednání MLYNÁŘe, který při odchodu z Československa se netajil tím, že by mu nevadilo, kdyby převážené materiály Charty 77 byly čs. bezpečností odha-

leny, neboť v tom spatřoval především reklamu pro svou osobu.

Také jeho výroky, jimiž odpovídal na oprávněné výčitky domácích chartistů a v nich jednoznačně přiznal, že "osudy chartistů ho již nezajímají, protože on se musí snažit prodávat to, o co je na Západě zájem", jsou v chartistických kruzích známé. I dnes je MLYNÁŘ přesvědčen, že "za opravdové myšlenky socialismu se dnes na Západě neplatí a on si přece musí zajistit především svou penzi!

S podobnou bezohledností vystavují PELIKÁN a spol. do nebezpečných situací své spolupracovníky zde i v řadách domácích odpůrců režimu. Na jejich diletantskou práci již doplatili OCHETTO, BRONKERSOVÁ, ORNEST a v poslední době i francouzská posádka kamionu a s ní řada signatářů Charty. Oni sami ani p. TIGRID to ovšem neberou nijak vážně. Ve vězení nikdy nebyli a jejich životní standard má trvale - doma stejně jako na Západě - vysokou úroveň. A pokud jde o zdůvodnění podobných "neúspěchů", vždy se nějaký obětní beránek najde. Tentokrát je jím KAVAN a TESAŘ, které odstavili a jimž je vytýkáno vše možné, včetně pokusů udělat z Tesaře člověka psychicky vyšinutého. Méně se však na veřejnosti hovoří o tom, že KAVAN, jenž je znám jako mluvka a "důležitý činitel emigrace", si z PALACH PRESSU udělal soukromý výdělečný podnik, v kterém pracoval nejen pro své zaměstnavatele, jímž je p. TIGRID spolu s "ředitel" PELIKÁNem, ale i pro různé trockistické a jiné organizace. A od všech pochopitelně čile inkasoval. To ovšem jednou muselo prasknout a tak příhoda s kamionem se stala vítanou záminkou pro jeho likvidaci.

Ono se o těchto věcech vůbec nerado v určitých kruzích exilu hovoří. KAVAN totiž není jediný, kdo si z peněz určených pro činnost exilu, přihrává do vlastní kapsy více, než je zdrávo. Kdyby bylo možné se podívat na zdroje životní úrovně PELIKÁNa nebo MLYNÁŘe, nedopadlo by to asi jinak. O tom by ostatně mohl vídeňský exil vyprávět.

A tak bychom mohli pokračovat. Zažili jsme toho i s našimi "demokratickými socialisty" již tolik, že ani tajmné zmizení HODICE, nejbližšího MLYNÁŘova přítele, nás již nemůže překvapit. Napadá nás jen jedna otázka: což opravdu p. MLYNÁŘ nic netušil? Vždyť ještě po svém příchodu do Rakouska hrdě prohlašoval, že zlikviduje všechny bývalé /a snad i současné/ spolupracovníky státní bezpečnosti, jejichž jména zná ještě z doby svého působení na sekretariátě ÚV KSČ. Proč p. MLYNÁŘ mlčí? Nemá sám čisté svědomí nebo jsou mezi nimi i soudruzi z LISTŮ, s nimiž chce nastolit v osvobozené vlasti "demokratický socialismus s lidskou tváří"?

Faktem ovšem je, že doma si na tyto politické "velikány" už nikdo ani nevzpomene. Co však přetrvává, je víra v MASARYKa, pravdivost křesťanských, humanitních ideálů. Zůstala tam tradice sociálně demokratická, k níž se bude vždy hlásit, i když je to některým kolaborantům z řad této strany nepříjemné.

Z. HEJZLAR a ti druzí.

Dnešní zamyšlení bychom chtěli věnovat jednomu z "velikánů" skupiny LISTY, Z. HEJZLARovi. Ne proto, abychom i my pěli ódy na jeho 60. narozeniny, ale spíše z pocitu, že HEJZLAR zůstává již léta ve stínu svých slavnějších partnerů MLYNÁŘe a PELIKÁNa a že ani oslavný článek, který uveřejnily LISTY ve svém letošním dvojčísle, nevystihl podle našeho názoru dostatečně jeho celoživotní "zásluhy".

Domníváme se totiž, že některé etapy jeho života, některé jeho názory, jsou prezentovány čtenářům LISTY s neobvyklou skromností, nebo že jsou prostě "taktně" přecházeny. Je možno sice namítnout, že u jisté skupiny politických veličin je to případ téměř běžný. Stačí si připomenout l. číslo Nových obzorů, v němž F. UHL odhalil úlohu J. PELIKÁNa při likvidaci mladé české inteligence v 50. letech. S touto činností se náš "demokrat Jirka" už dávno nechlubí. Podobně je tomu i s MLYNÁŘem, který také při líčení svého života ve službách KSČ ztrácí občas paměť a při hodnocení událostí se nejednou rozchází se všeobecně známou realitou. To mu také nikdy nemohl odpustit dnes již zemřelý dr. KRIEGEL a znovu tuto skutečnost připomněl ve známém článku v časopise Die WELT L. PACHMAN.

Ani v případě Z. HEJZLARA redakční blahopřání k 60. narozeninám nevyznělo jinak. Skromně se v něm konstatuje, že "po osvobození buduje Čs. svaz mládeže, že v 50. letech ho postihly "stalinské represe" a že teprve Pražské jaro mu umožnilo návrat do politického života. Že však po sovětské intervenci byl zbaven místa ředitele Čs. rozhlasu a později i kulturního přidělence ve Vídni. A nyní žije ve Stockholmu a píše studie o vývoji v Československu a o problémech socialistické výstavby.

Naštěstí ještě žijí pamětníci, kteří jsou schopni jeho kariéru i jeho názory hodnotit trochu jinak, pravdivěji. Předně údobí, kdy HEJZLAR dával dohromady Čs. svaz mládeže: jsme přesvědčení, že i v exilu je řada postižených jeho tehdejší činností. Ještě se nezapomnělo, jak se HEJZLAR - v holinkách a koženém kabátě - dostavil do ústředí JUNÁKA a jak jeho jediným argumentem při likvidaci této organizace - mimo vykřikování bolševických hesel - byla skupina

stejně oděných mužů, kteří ho doprovázeli ... A podobným způsobem se podílel i na "zabrání" Sokola, z něhož bezohledně vyháněl poctivé vlastence, kteří práci v Sokole často zasvětili celý svůj život. S PELIKÁNEM si nemá co vyčítat: zatímco "Jirka" řádil na vysokých školách, HEJZLAR podřizoval vlivu strany čs. mládežnické hnutí.

Pak ovšem přišla nepříjemná léta. HEJZLAR "šlápl vedle", což pro něho znamenalo odchod z funkcí a návrat k původnímu povolání učitele. Jeho komunistické ideály to však nezlomilo a tak v roce 1968, pomocí svých přátel ve straně, dostává se opět na výsluní. Ukázalo se však, že nepochopil vývoj událostí. I tentokráte vsadil na špatnou kartu a tak po krátkém působení v rozhlase se brzy ocitl ve Vídni. Ne ovšem jako běžný uprchlík, s jedním kufříkem, ale jako kulturní přidělenec Čs. republiky v Rakousku, kam ho jeho strana včas "uklidila".

Dnes žije ve Stockholmu a celou svou prací dokazuje, že se ze své minulosti ničemu nenaučil. Dodnes zastává názor, že KSČ - i když mírně reformovaná - si má udržet své vedoucí postavení, neboť prý jsou v ní tvůrčí síly, které zajistí národu šťastnou budoucnost. Životnost "reformního komunismu" vidí i ve vývoji Polska, kde prý stačí určité ústupky ze strany polských komunistů a vše bude zase v pořádku. V exilu napsal také několik knih, pochopitelně o problémech komunismu, a kdyby záleželo jen na něm, měli bychom v exilu již dávno novou KSČ. Ve Stockholmu se sice účastní akcí Levicové strany - komunistů, ale naopak, ŠIK je pro něho nepřijatelný a spolupráci se Svobodnou Evropou, s trockisty nebo dokonce "klerikály" hodnotí jako politický zločin. I MLYNÁŘ netají své překvapení, když při jednání se skandinávskými sociálními demokraty zjistil, z jakých pozic na ně Z. HEJZLAR působil.

Je přirozené, že těmto rozdílným názorům také odpovídají jejich vzájemné vztahy. MLYNÁŘ, který již dávno pochopil, co se na "Západě nosí" /a platí/, ho označuje za typ komunisty z 50. let, jako ortodoxního marxistu, který nemá pochopení pro nové myšlenky a který také odmítl vstoupit do Čs. sociální demokracie v době, kdy to bylo aktuální. Také podle PALLASE je HEJZLAR svým myšlením komunist. Další názory MEDKA, TIGRIDA a jiných by bylo možno ještě uvést. Svědčí jen o tom, že HEJZLAR je v řadách exilu osamocen, že jeho jedinou oporou jsou jeho přátelé z "LISTŮ", kteří ho v 50. letech ponáhali likvidovat a kteří i dnes stojí již na zcela jiných pozicích. Není proto divu, že si spolu příliš nerozumněji a pokud jde např. o JANOUCHA, konkurenta z oblasti Skandinávie - má z něho vysloveně strach.

Jedno je však třeba mu přiznat. Zatím co MLYNÁŘ se v roce 1978 podílel ve Frankenu na sestavení rezoluce, odsuzující odsun sudetských Němců z Československa, HEJZLAR odmítl svou účast na tomto aktu prohlášením, že k tomu nemá z domova mandát. MLYNÁŘ ho sice také neměl, ale i na tomto příkladu je vidět, že všude tam, kde to zavání penězi, ať už jde o SI, Čínu, OPUS BONUM nebo o Sudeťáky - je v porovnání s HEJZLAREm nesrovnatelně praktičtější.

Jestliže tedy zrekapitulujeme, co jsme na vysvětlení k životní dráze Z. HEJZLARA doplnili, je zřejmé, že se o nic slavného nejedná. Trochu úspěchů, které se nám však při našem stručném hodnocení nepodařilo odhalit a celá řada omylů a chybných hodnocení při tvrdošíjném prosazování doktriny, která přivedla naše národy do neštěstí. Útěchou mu snad může být, že ani jeho partneři na tom nejsou lépe. Snad proto se alespoň před veřejností drží pohromadě.

Nám však nezbyvá, než se divit, že soudruzi z LISTŮ si stále ještě nezvykli mluvit jen za sebe, že stále spřádají nové plány jménem "národa", "lidu", "opozice" a nevím, čeho ještě. Že by měli studem mlčet, to je asi ještě nenapadlo.